

ТЕНДЕНЦІЇ ВПЛИВУ СТРУКТУРНИХ ФАКТОРІВ НА ЕКОНОМІЧНУ ДИНАМІКУ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Ортіна Г. В.

доктор наук з державного управління, доцент, доцент кафедри публічного управління, адміністрування та права Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного

Ринкова економіка в Україні характеризується цілим рядом серйозних міжгалузевих диспропорцій і гострою нестачею ресурсів, не стійкістю економічних показників.

У зв'язку з цим зростають роль і вимоги до галузевої статистики, її об'єктивності, компетентності і глибині охоплення об'єктів спостереження, якості інформації, прогнозів тощо.

Відшкодування збитків, пов'язаних з перевищенням порогових значень, зумовлює необхідність створення так званих компенсаційних ресурсів, які можуть бути використані в екстремальних і кризових ситуаціях.

Йдеться про матеріальні запаси і резервах виробничого та невиробничого призначення, додаткових транспортних можливостях для перекидання матеріальних ресурсів, валютних резервах, можливостях міжнародної підтримки та ін.

На сьогоднішній день виділяється два типи промислової політики. Перший – західноєвропейський тип впливає на структурну політику і передбачає поступове поліпшення, коригування існуючої структури шляхом заохочення перспективних галузей і згортання збиткових галузей. Цей тип промислової політики зобов'язаний своїм існуванням високо диверсифікованому типу економічної структури західноєвропейських держав. Саме цьому типу політики як одному з напрямів забезпечення сталого розвитку реального сектора економіки буде приділено увагу. Мова буде йти в першу чергу про виробничу та інвестиційну безпеку реального сектору економіки.

Другий – японський тип спрямований на концентровану підтримку високотехнологічних галузей. В основі цього типу лежить ідея про те, що в сучасних умовах зростання залежить від освоєння науково-технічних досягнень.

Зміна структури економіки включає два етапи – пасивний і активний. На першому етапі відбувається скорочення потужностей з виробництва продукції через зниження попиту на ринку. Цей етап необхідний для досягнення поточної збалансованості попиту і пропозиції. На другому етапі нарощуються потужності з виробництва конкурентоспроможної продукції, виробленої раніше, і створюються потужності для виробництва нових видів продукції. Напрями та підходи до структурної перебудови, які необхідно здійснити в першу чергу, а саме:

— визначення місця і ролі діючих підприємств на предмет доцільності їх збереження в господарській системі;

— визначення переліку підприємств оборонного комплексу, які працюють за військовим замовленням і не підлягають конверсії;

— визначення підприємств, у яких контрольний пакет акцій має бути закріплений за державою з метою впливу на прийняті рішення;

— залучення іноземного сектора в ті галузі і сфери економіки, які в більшій мірі впливають на структурні зрушення;

— законодавче визначення так званих «локомотивів зростання в галузях і сферах виробництва, що сприяють формуванню оптимальної структури економіки (пріоритетне фінансування, пільги).

Відповідно в середньостроковій перспективі мають розв'язуватись такі системні завдання:

— стимулювання конкурентних й ефективних підприємств та згортання малоперспективних підприємств із застарілими технологіями;

— розбудова інфраструктури національної економіки, потрібної для здійснення структурних перетворень;

— реалізація більш раціонального використання ресурсів;

— стимулювання найбільш цінних складових наявного науково-технічного потенціалу;

— усунення структурних диспропорцій, збалансування виробничої структури із платоспроможним попитом;

— сприяння адаптації господарських суб'єктів до ринкових умов;

— урізноманітнення експортного потенціалу;

— формування умов для посилення екологічної безпеки.

Структурна політика включає забезпечення зростання сукупного попиту, норми заощаджень та створення належного інвестиційного клімату, що стимулюватиме перетворення накопичень на інвестиції, забезпечення переходу капіталу від не конкурентоспроможних секторів й суб'єктів до перспективних секторів зростання, підтримка та урізноманітнення експорту, обмеження імпорту. Структурна політика має здійснюватись на макро - і мікроекономічних рівнях за такими основними напрямками, які є визначальним орієнтиром діяльності органів державної влади щодо селективної підтримки елементів національної економіки для забезпечення стійкого зростання реального сектора економіки.

На макрорівні - в процесі реалізації структурної політики мають вирішуватись наступні завдання: посилення сукупного попиту; підвищення норми заощаджень і забезпечення умов трансформації накопичень в інвестиції; підтримка переходу всіх видів ресурсів від застарілих секторів у перспективні сектори зростання; підвищення валових інвестицій; підтримка експорту; обмеження імпорту для захисту національних виробників у межах існуючих процедур.

На мікрорівні - в процесі реалізації структурної економічної політики держави має бути вирішено наступні завдання:

- стимулювання економічно ефективних суб'єктів господарської діяльності; реорганізація безперспективних економічних суб'єктів;
- запобігання появі нових монопольних утворень;
- стимулювання розвитку національного фондового ринку для забезпечення умов належному міжгалузевому переливу капіталу;
- організація погоджувального процесу для уповільнення зростання цін;
- стимулювання введення норм ринкової поведінки суб'єктів господарювання.

Таким чином, посилення впливу структурних факторів на економічну динаміку означає, що в перспективі роль промислової політики не тільки сильно зросте, а й якісно зміниться. Її здійснення має бути спрямоване на те, щоб забезпечувати економічне зростання, послаблюючи його структурні обмеження.

Список література:

1. Вороніна Ю. Є. Удосконалення державного регулювання продовольчої безпеки // Теорія та практика державного управління. – 2009. – №. 1. – С. 321-321.
2. Горбова Н.А. Господарське право України: навч. посібник. Мелітополь: ФОП Однорог Т.В., 2019. -127 с.
3. Єфіменко Л. М. Роль політичних інститутів у формуванні економічної безпеки держави // Наукові праці НДФІ. – 2012. – №. 3. – С. 94-96.
4. Єфіменко Л.М. Державна політика як фактор диверсифікації на промислових підприємствах. Національне господарство України: теорія та практика управління: зб. наук. праць. К.: Рада по вивч. прод. сил України НАН України, 2008. С. 75–81.
5. Колокольчикова І. В. Ринкові позиції аграрних підприємств малого сектору економіки / І.В. Колокольчикова // Збірник наукових праць Таврійського державного агротехнологічного університету. - 2013.- Вип.-3 (23) – С. 112-115.
6. Нестеренко О.М. Підвищення рівня правової та етичної культури державних управлінців як один із основних пріоритетів правового виховання в умовах соціальної мобільності/ Нестеренко О.М.// Загальноукраїнський науково-практичний господарсько-правовий журнал «Підприємництво, господарство і право» Розділ «Юридичні науки» № 6, м. Київ, 2019 р.- с. 230-234.
7. Олексенко Р. І. Особливості інноваційно-інвестиційної політики антикризового розвитку реального сектору економіки України / Р.І. Олексенко, Г.В. Ортіна // Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії. – 2018. - Випуск 5 (17) - С.33-39.

8. Олексенко Р. І. Формування інноваційної політики реального сектору економіки як особливого напрямку розвитку України / Р.І. Олексенко, Г.В. Ортіна // Економіка та суспільство. – 2018. - № 18 - С .173-180.

9. Ортіна Г.В. Роль державного регулювання у структурному розвитку реального сектору економіки України в умовах глобалізації. Інвестиції: практика та досвід. 2013. № 17. С. 45-48.

10. Ортіна Г.В. Виявлення та аналіз чинників формування кризових явищ в економіці в умовах глобалізації як передумова розроблення антикризових стратегій. Економіка та держава. 2013. № 8. С. 40-44.

11. Ортіна Г.В. Обґрунтування концептуального підходу до формування та реалізації державної політики антикризового розвитку реального сектору економіки. Економіка та держава. 2013. № 11. С. 29-32.

12. Ортіна Г.В. Напрями реалізації національної стратегії промислово-інноваційної політики. Інвестиції: практика та досвід. 2013. № 14. С. 49-52.